

Thomas Piketty

Thomas Piketty este un economist francez, autor al bestseller-ului “Capitalul în secolul al XXI-lea” și a continuării acelei lucrări, “Capital și Ideologie”. Părinții lui au fost troștiști militanți, iar el s-a afiliat ulterior cu Partidul Socialist Francez.[1] Este cunoscut pentru analizele sale cu privire la inegalitățile dintre oameni în sistemul capitalist, în ceea ce privește veniturile și acumularea averilor. În cea mai celebră lucrare a sa, Piketty analizează evoluția inegalității de venituri și averi pe o perioadă lungă de timp, acoperind multiple țări, și propune teorii și politici pentru a înțelege și aborda această problemă. Acesta formulează o teorie care afirmă că, în absența intervenției din partea statului, inegalitățile economice cresc în mod natural în capitalism. El argumentează că “o țară care economisește mult și care crește lent acumulează pe termen lung un enorm stoc de capital - ceea ce la rândul său poate avea consecințe considerabile asupra structurii sociale și a repartizării averilor în țara în cauză”. [2] Mai precis, rata de rentabilitate a capitalului este, în mod obișnuit, mai mare decât rata de creștere economică, lucru care duce la acumularea inegală a averilor. Prin “Capital și Ideologie”, Piketty a încercat să demonstreze cum inegalitatea ține de alegerile politice mai mult decât de evoluția tehnologiei sau de globalizare.[3] Fragmentul de început al cărții spune că “fiecare societate umană trebuie să-și justifice inegalitățile ca să evite prăbușirea întregului edificiu socio-politic. Astfel, se creează o serie de discursuri și ideologii contradictorii în scopul legitimării inegalității deja existente sau pe care oamenii ar trebui să și-o justifice”. [4] În secolul al XX-lea, crizele generate de cele două războaie mondiale au dus la scăderea averilor celor mai bogați (prin confiscarea, distrugerea sau redistribuirea capitalului lor), deci la micșorarea inegalității în societate. După Al Doilea Război Mondial, taxele și măsurile menite să prevină creșterea inegalităților au ținut fenomenul relativ sub control. Însă, începând cu finalul anilor 70’, prin aportul unor politicieni precum Thatcher sau Reagan,[5] aceste măsuri au fost abandonate iar trendul măririi diferențelor dintre cei mai înstăriți și restul populației și-a reluat cursul ascendent și este în continuare de atunci.

Soluțiile propuse de Piketty pentru a micșora pe cât posibil această inegalitate sunt des întâlnite în dezbateri politice sau economice, mai ales în rândul persoanelor de stânga, iar unele dintre ele au fost chiar puse în aplicare, în proporții și contexte mai mult sau mai puțin limitate. Diverse țări au extins programele sociale pentru a asigura un acces mai bun la educație, îngrijire medicală și alte servicii sociale pentru toți cetățenii. În 2013, Franța a introdus un impozit pe avere pentru activele care depășesc 1,3 milioane de euro, inspirat de ideile lui Piketty cu privire la redistribuirea averii.[6] În 2020, și Spania a introdus un impozit pe avere pentru activele care depășesc 10 milioane de euro, având scopul de a reduce inegalitățile și de a obține venituri pentru programele sociale.[7] Cu toate acestea, impozitul a fost criticat pentru că este prea complex și dificil de pus în aplicare, iar unii indivizi bogați și-au mutat activele în afara țării pentru a evita plata taxei. Norvegia și Suedia au implementat taxe de moștenire care limitează moștenirea și acumularea de avere, aplicând conceptul de “moștenire pentru toți” (inheritance for all). Guvernul norvegian a introdus un impozit pe avere pentru moșteniri, cu rate mai mari pentru moștenirile mai mari.[8] Germania și Suedia au implementat politici pentru a crește reprezentarea lucrătorilor în guvernarea corporațiilor, corespondente

idei de socialism participativ al lui Piketty. În Germania, lucrătorii au locuri în consiliile de administrație ale companiilor, în timp ce în Suedia, lucrătorii au o importanță sporită prin reprezentare sindicală în luarea deciziilor din cadrul companiilor.[9]

În ansamblu, munca lui Piketty a avut un rol semnificativ în aducerea subiectului inegalității pe agenda globală și a oferit o critică convingătoare și influentă a forțelor economice și politice care alimentează acest fenomen.

Bibliografie:

Thomas Piketty, *Capital and Ideology*, trad. Arthur Goldhammer, Cambridge, The Belknap Press of Harvard University Press, 2020.

Thomas Piketty, *Capitalul în secolul XXI*, trad. Irina Brateș și Lucia Popovici, București, litera, 2015.

Martin L. White, *Thomas Piketty*, accesat la <https://www.britannica.com/biography/Thomas-Piketty>

Idrees Kahloon, *Thomas Piketty Goes Global*, accesat la <https://www.newyorker.com/magazine/2020/03/09/thomas-piketty-goes-global>

Tilman Hartley, Jeroen van den Bergh & Giorgos Kallis, *Policies for Equality Under Low or No Growth: A Model Inspired by Piketty Economy*, accesat la <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09538259.2020.1769293>

Simon Kuper, *This economist has a radical plan to solve wealth inequality*, accesat la <https://www.wired.co.uk/article/thomas-piketty-capital-ideology>

[1] Martin L. White, *Thomas Piketty*, accesat la <https://www.britannica.com/biography/Thomas-Piketty>

[2] Thomas Piketty, *Capitalul în secolul XXI*, trad. Irina Brateș și Lucia Popovici, București, litera, 2015, p. 276.

[3] Simon Kuper, *This economist has a radical plan to solve wealth inequality*, accesat la <https://www.wired.co.uk/article/thomas-piketty-capital-ideology>

[4] Thomas Piketty, *Capital and Ideology*, trad. Arthur Goldhammer, Cambridge, The Belknap Press of Harvard University Press, 2020, p. 1.

[5] Ibidem, p. 30-32.

[6] Tilman Hartley, Jeroen van den Bergh & Giorgos Kallis, *Policies for Equality Under Low or No Growth: A Model Inspired by Piketty Economy*, accesat la <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09538259.2020.1769293>

[7] Idrees Kahloon, *Thomas Piketty Goes Global*, accesat la <https://www.newyorker.com/magazine/2020/03/09/thomas-piketty-goes-global>

[8] Tilman Hartley, Jeroen van den Bergh & Giorgos Kallis, *Policies for Equality Under Low or No Growth: A Model Inspired by Piketty Economy*, accesat la <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09538259.2020.1769293>

[9] Simon Kuper, *This economist has a radical plan to solve wealth inequality*, accesat la <https://www.wired.co.uk/article/thomas-piketty-capital-ideology>

Revision #9

Created 27 December 2023 11:19:02 by Christian Nasulea

Updated 13 January 2024 20:15:00 by Robert-Stefan Negulescu